

2/3005/2019

21.1.2019

Uusi säteilylaki (859/2018) ja sen aiheuttamat muutokset

15.12.2018 on astunut voimaan uusi säteilylaki (859/2018), jatkossa säteilylaki. Säteilylakiin liittyen on julkaistu myös seuraavat ionisoivaa säteilyä koskevat asetukset:

- Valtioneuvoston asetus ionisoivasta säteilystä (1034/2018), jatkossa VNä;
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä (1044/2018), jatkossa STMa;
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus Säteilyturvakeskuksen suoritteista perittävistä maksuista 1259/2018, jatkossa maksuasetus.

Säteilyturvakeskus antaa lisäksi lain nojalla määräyksiä. Määräykset ovat suoraan velvoittavia, eikä niistä voi poiketa. Kaikki valmisteltavat määräykset tulevat lausuttaviksi osoitteeseen www.lausuntopalvelu.fi.

Tähän mennessä Säteilyturvakeskus on antanut seuraavat ionisoivaa säteilyä koskevat määräykset:

- STUKin määräys vapaarajoista ja vapauttamisrajoista, SY/1/2018
- STUKin määräys työperäisen altistuksen selvittämisestä, arvioinnista ja seurannasta, S/1/2018
- STUKin määräys suunnitelmasta säteilyturvallisuuspoikkeamien varalle sekä toimista säteilyturvallisuuspoikkeamien aikana ja niiden jälkeen, S/2/2018
- STUKin määräys turvallisuuslupaa edellyttävien säteilylähteiden turvajärjestelyistä, S/3/2018
- STUKin määräys säteilymittauksista, S/6/2018

Tietoa lainsäädännön uudistuksesta löytyy Säteilyturvakeskuksen verkkosivuilta osoitteesta

<https://www.stuk.fi/saannosto/sateilylainsaadannon-uudistus>.

Moni asia pysyy samana, mutta moni asia myös muuttuu. Alla on kerrottu joitain säteilyn käyttäjiä teollisuudessa ja tutkimuksessa koskevia uuden säteilylain mukaisia asioita, joita on noudatettava turvallisuusluvan alaisessa toiminnassa. Lista ei ole kattava, joten toiminnanharjoittajan on luonnollisesti perehdyttävä lakiin, asetuksiin ja Säteilyturvakeskuksen määräyksiin.

Säteilylainsäädännön kokonaisuudistuksen yhtenä muutoksena on, että ST-ohjeet ovat jatkossa suositusluonteisia. ST-ohjeita ei jatkossa pidetä ajan tasalla. Jos ST-ohjeiden vaatimukset ovat ristiriidassa uusien säännösten ja määräysten kanssa, noudatetaan voimassa olevia säädöksiä ja määräyksiä.

Kaikki lakiin liittyvät siirtymäajat on annettu säteilylain 202 §:ssä. Jos asiaa ei ole mainittu tässä pykälässä, vaatimukset ovat velvoittavia heti säteilylain astuttua voimaan.

STUK pyytää saattamaan tämän kirjeen tiedoksi toiminnanharjoittajalle.

Sisältö

Uusi säteilylaki (859/2018) ja sen aiheuttamat muutokset.....	1
Uudet toiminnanharjoittajan velvollisuudet tai tarkennukset näihin	3
Toiminnanharjoittajan yleiset velvollisuudet	3
Toiminnanharjoittajan velvollisuudet työntekijöiden suojelussa	3
Säteilytoiminnan johtamisjärjestelmä	3
Säteilyturvallisuusasiantuntija (STA).....	3
Säteilyturvallisuusvastaava (STV)	4
Laadunvarmistus ja laadunvarmistusohjelma	4
Säteilyturvallisuuspoikkeamat.....	4
Säteilytoiminnan turvallisuusarvio.....	4
Tuotteiden säteilyturvallisuus.....	5
Vakuudet.....	5
Luovuttajan, vastaanottajan ja kuljetuksen suorittajan velvollisuudet.....	6
Turvallisuusluvan muuttaminen	6
Umpilähteet.....	6
Uudet turvallisuusluvan vaativat toiminnot.....	7
Maksut	7
Suoritteisiin liittyvät maksut.....	7
Vuotuiset valvontamaksut.....	7
Säteilyturvakeskuksen toimintatavat	8
Muutokset turvallisuusluvuissa ja päätöksissä	8
Säteilyn käytön tarkastukset.....	8
Hakemuslomakkeet uusiutuvat.....	8
Hakemusten käsittelyaika	9
Hakemuksen jättäminen	9
Liite 1: Teollisuuden ja tutkimuksen maksullisissa suoritteissa käytettävät luokat ennen turvallisuusarvioiden hyväksymistä	10
Liite 2. Vuosittaisen valvontamaksun toimintakohtainen perusmaksu.....	11
Liite 3. Vuosittaisen valvontamaksun säteilylähdekohtainen lisämaksu.....	12

2/3005/2019

21.1.2019

Uudet toiminnanharjoittajan velvollisuudet tai tarkennukset näihin

Toiminnanharjoittajan yleiset velvollisuudet

Toiminnanharjoittajan yleisistä velvollisuuksista säädetään säteilylain 5 luvussa. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava toiminnan järjestämisestä siten, että toiminta täyttää laissa säädetyt vaatimukset ja että säteilyturvallisuuspoikkeamat on riittävän tehokkaasti estetty ja niiden seuraukset ovat mahdollisimman vähäiset. Toiminnanharjoittajan on toteutettava sellaiset toimenpiteet säteilyturvallisuuden parantamiseksi, joita voidaan pitää perusteltuina niiden laatuun ja kustannuksiin sekä säteilyturvallisuutta parantavaan vaikutukseen nähden.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että sen käytettävissä on toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen tarpeellinen asiantuntemus sekä riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat toiminnan toteuttamiseksi turvallisesti.

Toiminnanharjoittajan velvollisuudet työntekijöiden suojelussa

Toiminnanharjoittajan ja ulkopuolisen työntekijän työnantajan velvollisuuksista työntekijöiden suojelussa säädetään entistä tarkemmin esim. säteilylain 102 - 104 §:ssä.

Säteilytoiminnan johtamisjärjestelmä

Säteilylain 29 § nojalla toiminnanharjoittajilla on oltava kirjallinen säteilytoiminnan johtamisjärjestelmä. Johtamisjärjestelmässä esitettävistä asioista on säädetty säteilylain 29 §:ssä. Säteilyturvakeskus antaa myöhemmin tarkemmat määräykset johtamisjärjestelmässä esitettävistä tiedoista. Johtamisjärjestelmän merkittävistä muutoksista on haettava turvallisuusluvan muutosta etukäteen (VNa 25 §).

Johtamisjärjestelmä riippuu oleellisesti toiminnan luonteesta ja laajuudesta. Koska säteilyyn käyttö on yleensä osa jotain laajempaa toimintaa, tarkoituksenmukaista olisi, että säteilyturvallisuuteen liittyvät asiat olisivat integroituna osaksi koko toimintaa koskevaa johtamisjärjestelmää. Vastuunjakoon kuuluu muun muassa toimivallan määrittäminen säteilytoimintaan puuttumiseksi tai sen keskeyttämiseksi, jos säteilyturvallisuus tätä edellyttää. Lisäksi tarkoituksena on, että toiminnanharjoittaja määrittelee säteilyturvallisuusvastaavan tehtävät toimintakohtaisesti.

Säteilyturvallisuusasiantuntija (STA)

Toiminnanharjoittajan on turvallisuuslupaa edellyttävässä toiminnassa käytettävä säteilyturvallisuusasiantuntijaa työntekijöiden ja väestön säteilynsuojelun suunnittelussa, toteutuksessa ja seurannassa lukuun ottamatta sellaisia säteilytoimintoja, joista ei aiheudu työperäistä altistusta, väestön altistusta eikä potentiaalista altistusta. Säteilylain perusteluissa tällaisia säteilytoimintoja, joilta ei edellytetä säteilyturvallisuusasiantuntijan käyttöä, ovat esimerkiksi röntgenlaitteiden kauppa (jos laitteita ei käytetä) tai radioaktiivisten aineiden kauppa silloin, kun siihen ei liity varastointia Suomessa.

2/3005/2019

21.1.2019

VNa 16 - 18 §:ssä säädetään tarkemmin asiantuntijan käytöstä. Asiantuntijan kelpoisuudesta, säteilysuojeluosaamisesta ja työkokemuksesta säädetään tarkemmin STMa 2, 4 ja 6 §:ssä.

Säteilyturvallisuusasiantuntijan pätevyyden hakemisesta maksutta 6 kk siirtymäajan sisällä säädetään säteilylain 202 §:ssä. Asiasta on lisätietoa Säteilyturvakeskuksen verkkosivuilla.

Säteilyturvallisuusvastaava (STV)

Turvallisuuslupaa edellyttävässä toiminnassa toiminnanharjoittajan on nimettävä säteilyturvallisuusvastaava ja tarvittaessa tälle sijainen. Säteilyturvallisuusvastaavan tehtävänä on huolehtia toiminnanharjoittajan apuna säteilysuojelun toteuttamisesta. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että säteilyturvallisuusvastaavalla on riittävä toimivalta hoitaa hänelle osoitetut tehtävät. Säteilyn käytöstä vastaavaksi johtajaksi nimetty on oikeutettu jatkamaan säteilyturvallisuusvastaavana soveltuvalla osaamisalalla. Siirtymäajat kelpoisuuksille on annettu säteilylain 202 §:ssä.

Toiminnanharjoittajalle kuuluvia velvollisuuksia ei vähennä se, että toimintaan on nimetty säteilyturvallisuusvastaava tai muu vastuhenkilö tai toiminnassa käytetään asiantuntijoita.

Toiminnanharjoittajan on määriteltävä STV:n tehtävät johtamisjärjestelmässä. Toiminnanharjoittaja voi vapaasti päättää, mitkä tehtävät ja vastuut kuuluvat STV:lle, ja mitkä mahdollisesti muille henkilöille, kunhan täyttää laissa säädetyt velvoitteet.

Laadunvarmistus ja laadunvarmistusohjelma

Säteilyn käyttöä varten on asetettava laatutavoitteet ja toteutettava järjestelmälliset toimenpiteet, joiden avulla voidaan varmistua laatutavoitteiden toteutumisesta (laadunvarmistus) sekä laissa säädettyjen vaatimusten täyttymisestä. Laadunvarmistusohjelmassa oltavista asioista säädetään säteilylain 30 §:ssä. Säteilyturvakeskus antaa myöhemmin tarkemmat määräykset laadunvarmistustoimenpiteistä ja niiden suoritusväleistä ja ohjeista sekä tulosten dokumentoinnista.

Säteilyturvallisuuspoikkeamat

Säteilyturvallisuuspoikkeamiin varautumisesta ja välittömistä toimista säteilyturvallisuuspoikkeamissa säädetään säteilylain 16 luvussa tarkemmin. Säteilyturvakeskuksen määräyksessä S/2/2018 säädetään tarkemmin suunnitelmasta säteilyturvallisuuspoikkeamien varalle sekä toimista säteilyturvallisuuspoikkeamien aikana ja niiden jälkeen. Määräys tuli voimaan 15.12.2018.

Säteilytoiminnan turvallisuusarvio

Säteilylain 26 §:n mukaan turvallisuuslupaa edellyttävässä toiminnassa toiminnanharjoittajan on tehtävä säteilytoiminnan turvallisuusarvio. Turvallisuusarvio on toimitettava Säteilyturvakeskukselle 18 kk:n siirtymäajan kuluessa. Turvallisuusarvion laatimisessa on käytettävä säteilyturvallisuusasiantuntijaa tietyin poikkeuksin.

2/3005/2019

21.1.2019

Käsittelyruuhkan helpottamiseksi STUK toivoo turvallisuusarvion toimittamista hyvissä ajoin ennen siirtymäajan päättymistä.

Tuotteiden säteilyturvallisuus

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, tuo maahan, saattaa markkinoille, tarjoaa, pitää kaupan, myy tai muuten luovuttaa säteilylähteitä tai säteilytoiminnan turvallisuuteen liittyviä varusteita ja muita tuotteita, on voitava osoittaa, että tuote on turvallinen.

Säteilyturvakeskus arvioi tuotteiden säteilyturvallisuutta säteilylain 56 ja 58 §:n nojalla. Säteilyturvallisuuden arvioinnissa käytetään muun muassa tuotetta koskevia standardeja ja viranomaissuosituksia. Tuotteella tarkoitetaan tässä säteilylaitteita tai radioaktiivisia aineita taikka säteilytoiminnan turvallisuuteen liittyviä laitteita tai muita tuotteita.

Vakuudet

Säteilyn käytössä vaadittavat vakuudet ja vakuuden määräytymisen perusteet muuttuvat. Vakuuksista säädetään tarkemmin säteilylain 54 ja 55 §:ssä ja VNa 29 §:ssä. Vakuus vaaditaan

- jokaiselle korkea-aktiiviselle umpilähteelle (käyttöön, valmistukseen, kauppaan, hallussapitoon, säilyttämiseen, tuontiin, vientiin, siirtoon tai varastointiin);
- jos kerralla hallussa pidettävän radioaktiivisen aineen nuklidikohtaisesti yhteen laskettu aktiivisuus on suurempi kuin vastaavan korkea-aktiivisen umpilähteen aktiivisuus (käyttöön, valmistukseen, kauppaan, hallussapitoon, säilyttämiseen, tuontiin, vientiin, siirtoon tai varastointiin);
- umpilähteitä sisältävien säteilylaitteiden huoltoon, korjaukseen tai vaarattomaksi tekemiseen, jos umpilähteitä poistetaan kiinteästä suojuksesta ja vuosittain poistettavien umpilähteiden nuklidikohtaisesti yhteenlaskettu aktiivisuus on suurempi kuin vastaavan korkea-aktiivisen umpilähteen aktiivisuus;
- toimintaan, jossa syntyy tai voi syntyä radioaktiivista jätettä tai säteilylain 78 §:n 3 momentissa tarkoitettua jätettä, jos sen vaarattomaksi tekemisestä aiheutuvat kustannukset ovat huomattavat (yli 100 000 €).

Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin vakuus on asetettu.

Sellaisille toiminnanharjoittajille, joilla on jo vakuus, on 6 kk siirtymäaika muuttaa vakuutensa uuden säteilylain mukaiseksi.

Sellaisilla toiminnanharjoittajille, joilta vakuus vaaditaan uuden säteilylain myötä, ei ole siirtymäaikaa. Toisin sanoen vakuusvelvoite on alkanut säteilylain tultua voimaan. Säteilyturvakeskus antaa alkuvuonna määräyksen, jossa korkea-aktiivisten umpilähteiden aktiivisuusrajat annetaan (määräys tulee voimaan tammikuun lopussa 2019).

2/3005/2019

21.1.2019

Vakuutta ei kuitenkaan ole velvollisuutta asettaa radioaktiiviselle aineelle, jonka puoliintumisaika on lyhyempi kuin 150 päivää.

Valtion, kunnan ja kuntayhtymän ei tarvitse asettaa vakuutta.

Vakuuspäätöstä voidaan muuttaa, jos olosuhteet muuttuvat.

Luovuttajan, vastaanottajan ja kuljetuksen suorittajan velvollisuudet

Säteilylähteiden luovuttajan selonttovelvollisuus siitä, että vastaanottajalla on turvallisuuslupa, laajenee vanhan säteilylain mukaisesta. Jatkossa selonttovelvollisuus koskee kaikkien säteilylähteiden luovutuksia, eli myös esimerkiksi sähköisesti säteilyä tuottavia laitteita. Vastaanottajan on annettava luovuttajalle todistus säteilylähteen vastaanottamisesta. Asiasta säädetään säteilylain 72 §:ssä.

Turvallisuusluvan muuttaminen

VNa 25 ja 26 §:ssä on yksityiskohtaisesti lueteltu muutokset, joihin on haettava turvallisuusluvan muutosta etukäteen ja asiat, joista on ilmoitettava Säteilyturvakeskukselle kahden viikon sisällä.

Toiminnanharjoittaja vastaa siitä, että hän tekee muutoshakemuksen niin ajoissa, että Säteilyturvakeskus ehtii käsitellä asian ennen toiminnan aiottua muuttamista. Säteilyturvakeskuksen tavoitteellinen käsittelyaika säteilytoiminnan lupa-asioille on 30 päivää.

Umpilähteet

Säteilylain 70 §:n nojalla yksilöimätöntä umpilähdettä ei saa käyttää, tuoda eikä siirtää Suomeen. Umpilähteitä koskevista vaatimuksista säädetään säteilylain 75 ja 76 §:ssä. Umpilähdettä koskevassa hakemuksessa on oltava liitteenä lähteen valmistajan antama umpilähteen yksilöivä tunnus ja yksilöintiä koskeva valmistajan asiakirja.

Hakemuksessa on lisäksi oltava umpilähteen valmistajan sitoumus ottaa umpilähde vastaan käytön päätyttyä, sekä erityismuotoisuutta koskeva todistus, jos umpilähdettä kuljetetaan erityismuotoisia lähteitä koskevien vaatimusten mukaisesti. Turvallisuuslupa on haettava muutosta etukäteen, jos jätteen määrä, laatu tai sitä koskevat järjestelyt muuttuvat turvallisuusluvassa hyväksytystä.

Säteilylain 75 § 4 momentin nojalla umpilähde on poistettava käytöstä säteilylain 83 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla viimeistään, kun 40 vuotta on kulunut sen vaatimuksenmukaisuuden osoittamisesta.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että umpilähde pysyy tiiviinä. Tämän varmistamiseksi tarpeelliset testit on esitettävä laadunvarmistusohjelmassa.

Käytöstä poistetut umpilähteet on toimitettava valmistajalle tai toiselle turvallisuusluvan haltijalle.

2/3005/2019

21.1.2019

Korkea-aktiivisten umpilähteiden raja-arvot ovat muuttuneet. Suurimmalla osalla nuklideista arvo kasvaa, esim. Cs-137 20 GBq -> 100 GBq. STUK antaa raja-arvoista määräyksen, joka tulee voimaan tammikuun lopussa 2019. Määräys julkaistaan finlex.fi -palvelun lisäksi STUKin internetsivuilla:

<https://www.stuk.fi/saannosto/stukin-maaraykset>

Uudet turvallisuusluvan vaativat toiminnot

Lain nojalla uusia toimintoja, jotka vaativat turvallisuusluvan, ovat korkea-aktiivisten umpilähteiden kuljettaminen ja toiminta, jossa toistuvasti käsitellään orpoja lähteitä. Jälkimmäinen vaatimus koskee suuria määriä kierrätysmetallia vastaanottavia ja käsitteleviä yriä.

Turvallisuusluvan hakemiselle on 3 kk:n siirtymäaika. Säteilylähteen kuljetuksen suorittajan on ilmoitettava Säteilyturvakeskukselle turvallisuuslupaa edellyttävästä säteilylähteen kuljetuksesta ennen kuljetukseen ryhtymistä tai säteilylähteen saapumista Suomeen.

Maksut

Suoritteisiin liittyvät maksut

Suoritteisiin liittyvät maksut perustuvat maksuasetukseen, ja ne pohjautuvat VNa:ssa esitettyihin säteilyaltistusta ja säteilylähteitä koskeviin luokkiin.

Maksuasetuksen 8 §:n nojalla Säteilyturvakeskus voi säteilylain siirtymäaikana arvioida säteilytoimintaa koskevat luokitukset maksun määrittämistä varten. Säteilyturvakeskus on arvioinut maksun perusteena olevan luokan jäljempänä olevan taulukon mukaisesti.

Arvioituun luokitukseen perustuviin maksu- ja muihin päätöksiin voi hakea muutosta normaalien käytäntöjen mukaisesti. Yksityiskohtaiset ohjeet muutoksen hakuun toimitetaan päätöksen liitteenä olevassa valitusosoituksessa.

Arviot suoritteiden maksuista on esitetty liitteessä 1.

Vuotuiset valvontamaksut

Säteilyturvakeskus perii turvallisuuslupaa edellyttävän toiminnan toiminnanharjoittajalta tämän lain noudattamisen valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi vuotuisen valvontamaksun. Maksuista säädetään säteilylain 189-195 §:ssä. Tarkemmat summat on esitetty säteilylain liitteessä. Maksu koostuu toimintakohtaisesta perusmaksusta sekä säteilylähdekohtaisesta lisämaksusta. Muutoksena aiempaan useimmat tarkastukset sisältyvät jatkossa vuosimaksuun, jos ne eivät liity lupahakemuksen käsittelyyn. Uusi valvontamaksu vastaa keskimäärin suuruudeltaan aiemmin perittyä vuosimaksua ja tarkastuskustannuksia yhteenlaskettuna.

Säteilylähdekohtainen lisämaksu riippuu laitteen käyttötarkoituksesta ja (terveydenhuollon röntgenlaitteen tapauksessa) laitteen aiheuttamasta potilasaltistuksesta. Toiminnanharjoittaja arvioi lähdekohtaisen altistuksen osana

2/3005/2019

21.1.2019

toiminnan turvallisuusarviota. Turvallisuusarvion voi toimittaa Säteilyturvakeskukseen hyväksyttäväksi heti, kun se on laadittu. Hyväksymisen jälkeen Säteilyturvakeskus käyttää toiminnanharjoittajan maksujen määrittämiseen turvallisuusarvioon perustuvia luokituksia arvioitujen sijaan.

Maksuvelvollisuus alkaa turvallisuusluvan myöntämistä seuraavan vuoden alusta. Maksuun vaikuttavan muutoksen osalta maksuvelvollisuus alkaa luvan muuttamista seuraavan vuoden alusta. Maksuvelvollisuus päättyy sen vuoden lopussa, kun toiminnanharjoittaja on ilmoittanut Säteilyturvakeskukselle toiminnan päättyneeksi tai kun Säteilyturvakeskus on muuten todennut toiminnan päättyneen.

Toimintakohtaiset perusmaksut ja säteilylähdekohtaiset lisämaksut on esitetty liitteissä 2 ja 3.

Säteilyturvakeskuksen toimintatavat

Muutokset turvallisuusluvuissa ja päätöksissä

Turvallisuusluvuissa luovutaan erillisestä kansilehdestä, ja päätösten liitteenä lähetetään ajantasainen turvallisuuslupa. Päätösten muoto muuttuu myös. Turvallisuusluvassa esitetään ne asiat, joiden muuttaminen vaatii Säteilyturvakeskuksen päätöksen.

Turvallisuusluvassa olevat toiminnot muuttuvat siten, että jatkossa teollisuuden ja tutkimuksen säteilyn käytössä ne noudattavat lain maksuliitteen jaottelua.

Turvallisuuslupien numerointi muuttuu niin, että luvan numerona käytetään nelinumeroista lupatunnusta. Lupanumero on jatkossa pysyvä, ts. se ei muutu päätösten myötä. Yksittäiset päätökset kirjataan jatkossakin juoksevalla L-alkuisella koodilla.

Säteilyn käytön tarkastukset

Säteilyturvakeskus suuntaa valvontaansa säteilylain ja Säteilyturvakeskuksen strategian mukaisesti aiempaa enemmän riskiperusteisesti. Tämä saattaa näkyä esimerkiksi siinä, että

- pienemmän riskin toimintojen tarkastukset vähenevät;
- käyttöön otetaan uudenlaisia valvontakeinoja. Säteilyn käyttöpaikalla tehtävät tarkastukset voivat korvaantua esimerkiksi toiminnanharjoittajille lähetettävillä kyselyillä. Vastausten perusteella voidaan päättää tarve paikan päällä tehtävälle tarkastukselle;
- tarkastusten sisältö muuttuu.

Hakemuslomakkeet uusiutuvat

STUK kehittää kokemusten myötä uusia, asiointia helpottavia lomakkeita. Lomakkeiden käyttö on vapaaehtoista, mutta hakemuksessa on esitettävä VN:ää liitteessä 5 edellytetyt asiat soveltuvin osin toiminnan laadun ja laajuuden mukaan.

2/3005/2019

21.1.2019

Hakemusten käsittelyaika

Toiminnan suunnittelussa kannattaa varautua siihen, että hakemusten käsittely Säteilyturvakeskuksessa saattaa kestää alkuvaiheessa tavanomaista kauemmin.

Hakemuksen jättäminen

Turvallisuuslupahakemuksen allekirjoittajalla on oltava valtuudet hakemuksen jättämiseen toiminnanharjoittajan edustajana. STUK varmistaa aina valtuuden ennen asian ottamista käsittelyyn esimerkiksi kaupparekisteriotteesta, muusta asianomaisesta rekisteristä tai toiminnanharjoittajan antamasta valtakirjasta.

Hallintolain (434/2003) 12 § nojalla toiminnanharjoittajaa edustavan asiamiehen (esim. STV) on esitettävä valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä (toiminnanharjoittaja).

Turvallisuusluvan muutoshakemusten ja -ilmoitusten osalta asiat voidaan käsitellä lisäksi, mikäli asian panee vireille henkilö, jonka tehtäväksi kyseinen toimenpide on selvästi osoitettu STUKille toimitetussa säteilylain 29 §:n mukaisessa johtamisjärjestelmässä, tai asia muuten luotettavasti selvitetty.

Toimistopäällikkö

Santtu Hellstén

Jakelu

Teollisuuden ja tutkimuksen säteilyturvallisuusvastaavat

2/3005/2019

21.1.2019

Liite 1: Teollisuuden ja tutkimuksen maksullisissa suoritteissa käytettävät luokat ennen turvallisuusarvioiden hyväksymistä

Toiminta	Maksun perusteena käytettävä luokka	Maksu (€)
Umpilähteiden käyttö	Luokan 1 korkea-aktiivinen umpilähde: 1 Luokan 2 korkea-aktiivinen umpilähde: 2 Umpilähde: 3	900 600 200
Röntgenlaitteiden käyttö	Toimintaan liittyvän säteilyöntekijäluokituksen mukaan (1/2/3) ¹	900 600 200
Säteilylähteiden kauppa, tuonti tai vienti	3	200
Säteilylähteiden asennus-, huolto- ja korjaustoiminta sekä säteilylaitteiden valmistus	Toimintaan liittyvän säteilyöntekijäluokituksen mukaan (1/2/3)	900 600 200
Avolähteiden käyttö laboratoriossa	Luokan 1 laboratorio: 1 Luokan 2 laboratorio: 2 Luokan 3 laboratorio: 3	900 600 200
Avolähteet merkkiainekokeissa muualla kuin laboratoriossa	1	900
Hiukkaskiihdyttimien käyttö teollisuudessa ja läpivalaisussa (ei koske radionuklidien tuotantoa)	2	600
Hiukkaskiihdyttimien käyttö tutkimuksessa ja radionuklidien tuotannossa	1	900
Radioaktiivisten aineiden kuljetus	Määritetään luvan myöntämisen yhteydessä	
Toiminta, jossa toistuvasti käsitellään tai varastoidaan orpoja lähteitä	Määritetään luvan myöntämisen yhteydessä	
Henkilön kuvantaminen muulla kuin terveydenhuollon laitteella	Määritetään luvan myöntämisen yhteydessä	
Radioaktiivisten jätteiden vastaanottaminen ja käsittely ja varastointi silloin, kun se ei ole osa muuta toimintaa	1	900

Suoritteeseen liittyvän tarkastuksen hinta (600 / 800 / 1500 €) määräytyy suoritteen hinnan perusteella.

¹ Luokkiin E ja 3 liittyvät suoritteet ovat samanhintaisia.

Liite 2. Vuosittaisen valvontamaksun toimintakohtainen perusmaksu

Toiminnan maksuluokka	Toiminta	Toimintakohtainen perusmaksu
A	Umpilähteiden käyttö	160 €
	Röntgenlaitteiden käyttö (ei koske sädehoitoa, isotooppilääketiedettä tai hammasröntgentoimintaa, jossa käytetään panoraamatomografialaitetta tai hammasröntgenlaitetta, jolla kuvataan suun sisään asetettavalle kuvailmaisimelle, eikä henkilön kuvantamista muulla kuin terveydenhuollon laitteella)	
B	Säteilylähteiden kauppa	400 €
	Säteilylähteiden asennus-, huolto- ja korjaustoiminta sekä säteilylaitteiden valmistus	
	Radioaktiivisten aineiden kuljetus	
	Toiminta, jossa toistuvasti käsitellään tai varastoidaan orpoja lähteitä	
	Henkilön kuvantaminen muulla kuin terveydenhuollon laitteella	
	Avolähteiden käyttö (ei koske terveydenhuoltoa ja eläinlääketiedettä) Hiukkaskiihdyttimien käyttö teollisuudessa ja läpivalaisussa (ei koske radionuklidien tuotantoa)	
C	Hiukkaskiihdyttimien käyttö tutkimuksessa ja radionuklidien tuotannossa Radioaktiivisten jätteiden vastaanottaminen ja käsittely ja varastointi silloin, kun se ei ole osa muuta toimintaa	1 000 €
D	Avolähteiden käyttö eläinlääketieteessä Sädehoito eläinlääketieteessä	1 500 €
E	Isotooppilääketiede	3 700 €
F	Sädehoito	9 500 €

Liite 3. Vuosittaisen valvontamaksun säteilylähdekohtainen lisämaksu

Säteilylähteen maksuluokka	Säteilylähteet	Säteilylähdekohtainen lisämaksu
A	Hammasröntgenlaite, jolla kuvataan suun sisään asetettavalle kuvailmaisimelle	35 €
	Hammasröntgenkuvauslaite eläinlääketieteessä	
B	Umpilähde (muu kuin korkea-aktiivinen umpilähde) Maksu peritään enintään sadasta lähteestä	70 €
	Röntgenlaite (ei koske terveydenhuollon, eläinlääketieteen ja teollisuuskuvauksen röntgenlaitetta eikä röntgenlaitetta, johon liittyy erikseen rakennettavia suojarakennelmia)	
	Hammasröntgentoiminnassa käytettävä panoraatomografialaite	
C	Teollisuuskuvauksessa käytettävä röntgenlaite tai röntgenlaite, johon liittyy erikseen rakennettavia suojarakennelmia (ei koske terveydenhuollon tai eläinlääketieteen röntgenlaitetta)	120 €
	Eläinlääketieteen röntgenkuvauslaite (muu kuin hammasröntgenkuvauslaite)	
	Terveydenhuollon röntgenkuvauslaite (muu kuin hammasröntgentoiminnassa käytettävä panoraatomografialaite tai hammasröntgenlaite, jolla kuvataan suun sisään asetettavalle kuvailmaisimelle), jonka käytöstä potilaalle aiheutuva efektiivinen annos on pienempi tai yhtä suuri kuin 0,1 mSv eikä determinististä haittaa ²	
	Hiukkaskiihdytin (ei koske terveydenhuollon tai eläinlääketieteen hiukkaskiihdytintä)	
	Avolähteet laboratoriossa, kun kerralla käsiteltävä radioaktiivisen aineen määrä on pienempi kuin k·10·vapaaraja ³	
D	Terveydenhuollon röntgenkuvauslaite (muu kuin hammasröntgentoiminnassa käytettävä panoraatomografialaite tai hammasröntgenlaite, jolla kuvataan suun sisään asetettavalle kuvailmaisimelle), jonka käytöstä potilaalle aiheutuva efektiivinen annos on suurempi kuin 0,1 mSv, mutta pienempi tai yhtä suuri kuin 100 mSv eikä determinististä haittaa ²	370 €
	Avolähteet laboratoriossa, kun kerralla käsiteltävä radioaktiivisen aineen määrä on suurempi tai yhtä suuri kuin k·10·vapaaraja mutta pienempi kuin k·10 000·vapaaraja ³	
	Avolähteet merkkiainekokeissa muualla kuin laboratoriossa	
E	Korkea-aktiivinen umpilähde	500 €
	Eläinlääketieteen sädehoitolaite	
F	Terveydenhuollon röntgenkuvauslaite (muu kuin hammasröntgentoiminnassa käytettävä panoraatomografialaite tai hammasröntgenlaite, jolla kuvataan suun sisään asetettavalle kuvailmaisimelle), jonka käytöstä potilaalle aiheutuva efektiivinen annos on suurempi kuin 100 mSv tai paikallinen tai elimen absorboitunut annos on suurempi kuin 10 Gy:tä ²	750 €
	Avolähteet laboratoriossa, kun kerralla käsiteltävä radioaktiivisen aineen määrä on suurempi tai yhtä suuri kuin k·10 000·vapaaraja ³	
G	Sädehoidon röntgenpintaohoitolaite	1000 €
H	Sädehoidon yksienerginen kiihdytin, röntgensyvähoitolaite tai jälkilataushoitolaite	3000 €
I	Sädehoidon monienerginen kiihdytin	5400 €

² Potilaalle yhdestä tutkimuksesta tai toimenpiteestä aiheutuva efektiivinen annos, mukaan lukien säteilyturvallisuuspoikkeamasta aiheutuva säteilyaltistus.

³ Kerroin k määräytyy radioaktiivisen aineen käsittelytavasta seuraavasti: erityisen riskialtis työ k = 0,1, käsittely tavanomaisia kemiallisia menetelmiä käyttäen k = 1, yksinkertainen käsittely k = 10 ja varastointi k = 100. Jos laboratoriossa käytetään eri käsittelytapoja niin toiminnan maksuluokka määräytyy suurimpaan maksuun johtavan käsittelytavan perusteella.

